

КРИТИКА І БІБЛІОГРАФІЯ

О. Київець,

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри цивільно-правових дисциплін
Національної академії прокуратури України

ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО РАДИ ЄВРОПИ: ПИТАННЯ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ

РЕЦЕНЗІЯ¹

Дослідження міжнародного процесуального права належить до новітніх тенденцій у міжнародному праві, хоча питання процесуальності міжнародного права постійно ставало предметом наукових дискусій ще з XIX століття. Такі дискусії традиційно так і не призвели до вироблення єдиного, або хоча б уніфікованого, розуміння сутності явища. Класичним підходом можна вважати надання міжнародному процесуальному праву характеристики вторинного по відношенню до міжнародного матеріального права. Разом з тим емпіричний аналіз змісту та особливостей побудови міжнародно-правових норм свідчить переважно про їх процесуальний характер і про вторинність саме матеріально-правових норм. Безумовною є необхідність створення наукової концепції міжнародного процесуального права, особливо у контексті постійної фрагментації міжнародного права.

Саме від процесуальних норм залежить ефективність матеріальних. Неприділення належної уваги розвитку перших призводить до зниження

ефективності функціонування системи в цілому. Крім того, це можна вважати міжнародно-правовим квазінігілізмом.

Яскравою ілюстрацією цього посилу може стати ситуація навколо Будапештського меморандуму 1994 року. Не вдаючись у довгі доктринальні дискусії щодо правової природи норм Меморандуму та міжнародної ситуації навколо України, вочевидь, саме непродуманість процесуальної складової цього документа призвела до неможливості забезпечення його належного виконання.

Тому будь-які дослідження, присвячені дослідженню процесуальних аспектів функціонування міжнародно-правової системи, є актуальними та своєчасними.

Видання даної монографії є логічним продовженням наукових досліджень автора у сфері права Ради Європи.

На нашу думку, проведене дослідження спричинить значні дискусії у міжнародно-правовій науці та, сподіваємося, призведе до підвищення інтересу до процесуальних аспектів розвитку міжнародного права, а також спричинить жвавий науковий дискурс.

¹Рецензія на монографію: Анцупова Т.О. Процесуальне право Ради Європи: питання теорії і практики : монографія / Т.О. Анцупова. – Одеса : Фенікс, 2013. – 384 с.

